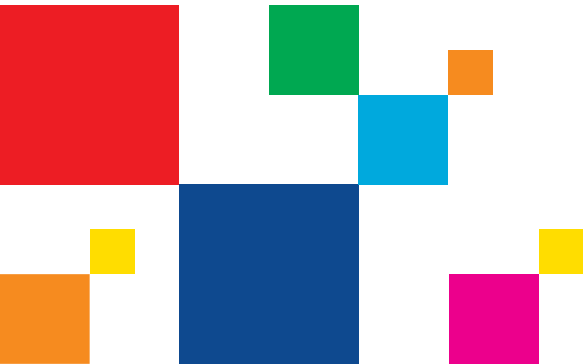

Hrvatska
28. članica
Europske unije

Republika Hrvatska
Ministarstvo vanjskih i europskih poslova

Hrvatska
28. članica
Europske unije

28.

članica EU-a

Hrvatska je 1. srpnja 2013. postala dvadeset i osma članica Europske unije i uz Grčku, koja je u Uniju ušla 1981. godine, jedina je država koja je sama ušla u EU.

Naš je put trajao više od dvanaest godina. Formalno smo ga započeli 2001. godine potpisivanjem **Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju**, nastavili podnošenjem zahtjeva za članstvo 2003. godine. Status kandidata dobili smo 2004., a iduće 2005. započeli smo pregovore koje smo završili u lipnju 2011. i iste godine u prosincu potpisali **Ugovor o pristupanju Europskoj uniji**.

put koji je
trajao više od

20

godina

66%

građana reklo DA članstvu u EU

U siječnju 2012. godine održan je drugi, nakon onog o neovisnosti 1991., državni referendum na kojem je 66% građana reklo DA hrvatskom članstvu u Europskoj uniji. A, nakon što je dvadeset i sedam država članica u svojim parlamentima ratificiralo naš ugovor, 1. srpnja 2013. postali smo punopravna članica čime smo ostvarili svoj strateški cilj i najveći uspjeh nakon uspostave hrvatske države.

ulazak u NATO
2009.
2013.

ulazak u EU

U Europsku uniju ušli smo pripremljeni kao ni jedna zemlja prije nas. Ni jedna država prije nas nije imala mjerila za otvaranje i zatvaranje poglavlja. Naši su pregovori sadržavali veći broj poglavlja nego što ih je imala i jedna država prije. Hrvatska je prva zemlja koja je imala posebno poglavlje – pravosuđe. Time smo stvorili standarde i mjerila za zemlje koje će doći u budućim krugovima proširenja, ali stvorili smo i temelje za ocjenjivanje stanja pravosuđa ostalih zemalja članica što je velik doprinos i za funkcioniranje same Europske unije.

U dvadeset i dvije godine postali smo međunarodno priznata samostalna država, obranili smo svoj teritorij i postali **članica NATO-a i Europske unije**. Ostvarili smo ono što su generacije prije nas samo sanjale.

U **6,5 godina**
pregovarali smo u

35 poglavlja

u kojima je bilo

400
mjerila

Što se **promijenilo** i što je **novo** za hrvatske građane od 1. srpnja 2013.?

Postali smo dio velike europske obitelji od 28 država članica, s više od 4 milijuna km² i oko 508 milijuna stanovnika.

Hrvatski predstavnici aktivno sudjeluju u donošenju odluka koje izravno utječu na svakodnevni život hrvatskih građana, kao što su: energetika, promet, poljoprivreda i ribarstvo, zaštita okoliša, zaštita potrošača, obrazovanje, zdravstvo, zapošljavanje...

Članstvo u Europskoj uniji omogućuje mobilnost, odnosno mogućnost putovanja bez viza i putovnica. Za mlade, mobilnost znači jednostavniji pristup programima EU-a te mogućnost zapošljavanja u EU i bez posebnih radnih dozvola. Međutim, neke od članica su u prijelaznom razdoblju, a najdulje do 2020. g. zadržale obvezu izdavanja radnih dozvola za hrvatske državljane. To su: Austrija, Belgija, Cipar, Francuska, Grčka, Italija, Luksemburg, Malta, Nizozemska, Njemačka, Slovenija, Španjolska, Velika Britanija.

Hrvatski građani mogu izravno utjecati na politiku Europske unije, glasovanjem i kandidiranjem na izborima za Europski parlament, ali i putem Europske građanske inicijative, kroz koju najmanje jedan milijun građana iz najmanje 7 od 28 članica može pozvati Europsku komisiju da podnese zakonodavni prijedlog u područjima u kojima EU ima zakonodavnu nadležnost.

Bolja je zaštita prava potrošača, jača je kontrola kvalitete proizvoda, posebno kada je riječ o kvaliteti i sigurnosti hrane, a veće su mogućnosti pristupa informacijama o robama i uslugama na tržištu.

Članstvo Hrvatske u EU donosi značajne pomake nabolje u području zaštite okoliša zbog podizanja standarda, ali i uvođenja suvremene infrastrukture u sustavima gospodarenja otpadom i vodama te zaštiti zraka. To znači smanjenje onečišćenja okoliša, uređen sustav gospodarenja otpadom, bolje gospodarenje vodama, zaštitu zraka i bioraznolikosti. Visoki troškovi izgradnje javne infrastrukture i drugih investicija u cilju ispunjavanja okolišnih standarda EU-a iznosit će u idućih desetak godina oko 10 milijardi eura, ali će značajni dio biti pokriven iz strukturnih i Kohezijskog fonda EU-a.

Ulaskom u punopravno članstvo EU-a proširene su mogućnosti poslovanja poduzetnika na unutarnjem tržištu EU-a s više od pet stotina milijuna potrošača kao i na tržištima država s kojima EU ima sklopljene trgovinske sporazume.

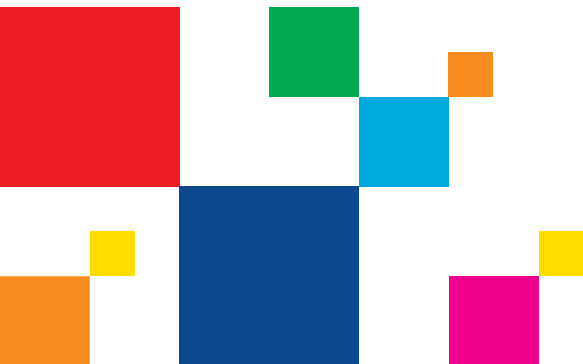
Ulaskom u punopravno članstvo Europske unije, Republika Hrvatska je postala korisnica sredstava iz europskih fondova. Za prvih šest mjeseci članstva Hrvatskoj je bilo na raspolaganju ukupno 800 milijuna eura, od čega je 449.40 milijuna eura namijenjeno za provedbu kohezijske politike.

Ukupne alokacije (predviđena sredstva) za Hrvatsku iz europskih fondova za razdoblje financijske perspektive 2014.-2020. iznose nešto više od deset milijardi i dvjesto milijuna eura. To znači da će Hrvatskoj na raspolaganju biti preko milijardu eura godišnje, dok je u razdoblju prije članstva, kroz pretpristupne fondove EU-a, Hrvatskoj na raspolaganju bilo oko 100 milijuna eura godišnje. Istovremeno, godišnje uplate Hrvatske u europski proračun bit će na razini od oko 500 milijuna eura godišnje.

Članstvom u Europskoj uniji građanima je omogućeno:

- 1. Putovanje** u zemlje članice Europske unije samo s **osobnom iskaznicom**, ali onom izdanom nakon 1. siječnja 2003. godine.
- 2.** Vaš **kućni ljubimac** sa svojom putovnicom, u kojoj su evidentirana cijepjenja, može nesmetano putovati unutar EU-a. Ljubimci također moraju imati i mikročip koji očitava informacije o vlasniku.
- 3. Razgovori** mobilnim telefonima u **roamingu jeftiniji su**. EU je uvela ograničenje cijena roaminga: unutar EU (bez PDV-a) od 1. srpnja 2013. iznosi najviše 0,24 eura po minuti odlaznog poziva, 0,07 eura po minuti dolaznog poziva, 0,08 eura po SMS-u te 0,45 eura po megabajtu za prijenos podataka. Sljedeći je korak potpuno ukidanje roaminga za pozive, tekstualne poruke i mobilni podatkovni promet unutar EU, što se očekuje krajem 2015. godine.
- 4.** Veća prava na **naknadu u slučajevima kašnjenja vlakova ili zrakoplova**. U slučaju gubitka prtljage avioprijevoznik nadoknađuje do 1223 eura po komadu prijavljene prtljage, a željeznica do 330 eura po komadu ako ne možete dokazati vrijednost, a do 1300 eura po komadu ako možete dokazati vrijednost izgubljene prtljage primjerice slikom, računima i ostalim dokazima.
- 5. Slobodna kupovina** u bilo kojoj zemlji članici Unije **bez plaćanja carina**. Nema carine ni za robu naručenu poštanskim putem iz bilo koje druge države članice EU.
- 6. Kupiti automobil** u bilo kojoj državi članici **bez plaćanja carine**. PDV plaćate ako kupujete novi automobil ili rabljeni od ovlaštenog prodavača, a ako kupujete od privatne osobe, nema PDV-a. Plaćate trošarinu.
- 7.** Ako artikl koji ste kupili ne izgleda ili ne radi onako kako je predstavljeno ili ako nije zadovoljavajuće kvalitete, imate pravo **zamijeniti** ga bez dodatnih troškova, odnosno tražiti povrat novca ako se zamjena ne može obaviti u razumnom roku.
- 8.** Hrvatski građani mogu ishoditi **europsku vozačku dozvolu**. Nove vozačke dozvole koje izgledom i veličinom podsjećaju na osobnu iskaznicu zamijenit će stare najkasnije do 2033. godine.

- 9.** **Studiranje** pod istim uvjetima koje u bilo kojoj državi članici EU imaju i studenti državljani te države članice.
- 10.** **Hrvatski jezik postao je 24. službeni jezik Europske unije** što znači da se institucijama i savjetodavnim tijelima EU-a možete obraćati na hrvatskom jeziku.
- 11.** Ukoliko posjedujete **Europsku karticu zdravstvenog osiguranja** imate pravo na hitne zdravstvene usluge na teret HZZO-a kao i građani države u kojoj ste se zatekli, odnosno u kojoj ste se ozlijedili ili razboljeli. Na primjer, budete li morali na hitnu operaciju dok se nalazite u drugoj državi članici, Europska zdravstvena iskaznica olakšava pokrivanje troškova operacije odnosno liječenja. Europsku karticu zdravstvenog osiguranja besplatno izdaje HZZO svakoj osiguranoj osobi koja to zatraži.
- 12.** Kao građani Europske unije u trećim zemljama, hrvatski građani imaju **pravo na konzularnu zaštitu** veleposlanstva ili konzulata bilo koje druge države članice EU-a, pod istim uvjetima kao i državljani te zemlje, ukoliko u toj državi Hrvatska nema službenog predstavništva.
- 13.** Ako živite u nekoj od zemalja EU-a imate **pravo glasa i kandidiranja na lokalnim i europskim izborima** koji se održavaju u toj zemlji, uz iste uvjete koji vrijede za njezine državljane.
- 14.** Ako sklopite **brak** na području bilo koje države članice EU-a automatski se priznaje u svim ostalim članicama.
- 15.** Ako kao radnik ili kao umirovljenik boravite u drugoj državi članici dulje od 5 godina u kontinuitetu imate pravo na **dobivanje stalnog boravišta**.
- 16.** Pozivanje službe za hitne slučajeve putem **broja 112**, koje je dostupno u cijeloj Europskoj uniji 24 sata dnevno, potpuno je besplatno.

Hrvatska u
Europskoj
uniji

Nacionalni identitet „Ujedinjeni u različitosti“ moto je Europske unije u kojoj se poštuje i promiče raznolikost nacionalnih identiteta država članica. To znači da i Hrvatska svojim jedinstvenim nacionalnim identitetom i posebnostima obogaćuje europsku raznolikost, a Hrvatski su državljani u Uniji stekli identitet građana EU-a. Naš nacionalni identitet nije ni potisnut ni nadomješten europskim identitetom, upravo suprotno, hrvatski je identitet dopunio i obogatio europski, a hrvatski jezik postao je ravnopravni službeni jezik Europske unije. Kao europski građanin svaki hrvatski državljani ima pravo slobodno putovati i živjeti na području svih država članica. Ima pravo glasa na lokalnim izborima u bilo kojoj državi članici u kojoj živi, može dobiti zaštitu veleposlanstva bilo koje države članice (ukoliko nema hrvatskog veleposlanstva) u svim državama ne-članicama EU-a.

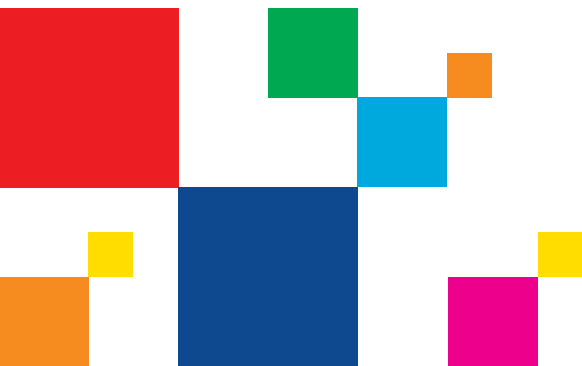
Nacionalni suverenitet Hrvatska, kao članica EU-a aktivno sudjeluje u donošenju odluka na europskoj razini, pri čemu vlastite interese može zastupati bolje nego što bi to bio slučaj da je ostala izvan Unije. U Vijeću EU-a, koje je uz Europski parlament zakonodavac Europske unije, pri raspodjeli glasova između država članica vodilo se računa da države s većim brojem stanovnika imaju veći broj glasova, ali ne strogo proporcionalno, pa je raspodjela glasova više prilagođena državama s manjim brojem stanovnika. Tako, na primjer, Njemačka (koja ima 82 milijuna stanovnika) ima 29 glasova, dok Danska, Irska, Litva, Slovačka i Finska imaju po 7 glasova, koliko ima i Hrvatska. Dakle nema bojazni da će Hrvatska biti preglasana ili da će njeni interesi biti zanemareni. Hrvatska je, kao i druge zemlje s relativno malim brojem stanovnika, zapravo na dobitku, ako pogledamo zastupljenost u Vijeću EU-a. Hrvatska je također zastupljena u drugim tijelima EU-a, i to sa 11 zastupnika u Europskom parlamentu (nakon izbora 25. svibnja 2014.) te, kao i druge članice, s jednim povjerenikom u Europskoj komisiji, po jednim sucem u Sudu Europske unije i Revizorskom sudu, a guverner Hrvatske narodne banke predstavlja Hrvatsku u Općem vijeću Europske središnje banke.

Financije Članstvo u Europskoj uniji Hrvatskoj omogućuje korištenje EU fondova namijenjenih državama članicama, a koji su usmjereni na regionalni razvoj, prometnu infrastrukturu, zaštitu okoliša, upravljanje granicom, poljoprivredu, a uključuju i izravna plaćanja poljoprivrednicima. Očekuje se da će Hrvatska biti neto primateljica proračunskih sredstava EU-a, tj. više će iz Unijina proračuna primati nego što će u njega uplaćivati, kao što je to bio slučaj i s drugim zemljama članicama koje su ušle u EU 2004. godine. Za uspješno korištenje europskih sredstava potrebno je sudjelovanje svih sektora: poduzetnika koji će se javljati kao dobavljači i pružatelji usluga na projektima, ali i kao izravni korisnici sredstava za svoje projekte; neprofitnih organizacija; poljoprivrednih gospodarstava; jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, državnih institucija. Učinkovito i kontrolirano trošenje tih sredstava pridonosi pozitivnim trendovima rasta i razvoja gospodarstva, društva i zemlje u cjelini.

Gospodarstvo Hrvatskom gospodarstvu otvoren je slobodan pristup europskom tržištu od 500 milijuna potrošača, što poduzetnicima omogućuje konkurentnije uvjete poslovanja i sniženje izlazne cijene proizvoda. Članstvo u EU za Hrvatsku znači sigurnost, jednaka pravila i okvire poslovanja za strane investitore, što utječe na povećanje investicija. Sve te promjene pozitivno će utjecati na gospodarski razvoj Hrvatske te pridonijeti višem životnom standardu i boljoj kupovnoj moći hrvatskih građana. Iskustva u prvim godinama članstva novih članica Europske unije, kao što su Češka, Poljska, Slovačka i druge države koje su 2004. postale članicama EU-a, govore o gospodarskom rastu, rastu BDP-a i izvoza te stvaranju novih radnih mjesta. Na primjer, prosječni BDP po glavi stanovnika u novim članicama porastao je sa 40% (uzmемо li prosjek „starih“ razvijenijih članica iz 1999. g.) na 52% 2008. godine, čime se postupno smanjuju razlike u razvijenosti između zapadne i istočne Europe.

Poljoprivreda Ulaskom u EU Hrvatska se nije morala odreći svojih tradicionalnih proizvoda, kao što su slavonski kulen i šljivovica, paški baškotin, istarski pršut, varaždinsko zelje, vino dingač i drugi tradicionalni proizvodi, niti su nestali običaji kolinja ili pečenja rakije za vlastite potrebe. Hrvatski poljoprivrednici mogu iz proračuna EU-a očekivati izravna plaćanja te potpore za uređenje tržišta i ruralni razvoj. Iskustva novih članica EU-a pokazuju da su takvi primici, uz otvaranje velikog europskog tržišta njihovim poljoprivrednim proizvodima povećali prihode poljoprivrednika, u nekim slučajevima višestruko. Kada je riječ o poljoprivrednom zemljištu, Hrvatska je u pregovorima dogovorila prijelazno razdoblje u trajanju od 7 godina od dana pristupanja Europskoj uniji, tijekom kojega strani državljani neće moći kupiti poljoprivredno zemljište u Hrvatskoj, a to će se razdoblje, bude li opravdane potrebe, moći produžiti još 3 godine.

Obrazovanje i mladi Članstvo u EU-u nudi mogućnost raznovrsnijeg obrazovanja i veće mobilnosti mladih, putem korištenja programa EU-a namijenjenih obrazovanju, znanosti i istraživanju, kao što je na primjer program Erasmus. Također, povećale su se i gospodarske prednosti za mlade poduzetnike i zaposlenike koje se stječu otvaranjem tržišta Europske unije za hrvatske proizvode te poboljšanjem njihove kvalitete i konkurentnosti. Osim toga, širi se prostor zapošljavanja mladih putem veće mobilnost radne snage koju omogućuje unutarnje tržište Europske unije, a time i stjecanje radnog iskustva koje se onda može korisno primijeniti kod kuće.

**Europska
unija**

Europska unija je nadnacionalna zajednica nastala kao rezultat suradnje i procesa integracije započete 1951. godine između 6 europskih država, nakon čega je uslijedilo pet valova proširenja. Ulaskom Hrvatske 2013. godine, Europska unija dosegla je današnjih 28 država članica. Niz desetljeća ta je europska integracija bila poznata pod nazivom Europska zajednica, no nakon promjena nastalih stupanjem na snagu Lisabonskog ugovora, od 2009. godine koristi se pojam Europska unija. Države članice Europske unije: Austrija, Belgija, Bugarska, Cipar, Češka, Danska, Estonija, Finska, Francuska, Grčka, Hrvatska, Irska, Italija, Latvija, Litva, Luksemburg, Mađarska, Malta, Nizozemska, Njemačka, Poljska, Portugal, Rumunjska, Slovačka, Slovenija, Španjolska, Švedska i Ujedinjena Kraljevina.

Institucije EU-a:

Europska komisija Europska komisija jedna je od tri najvažnije institucije Europske unije (uz Vijeće EU-a i Europski parlament). Komisija **zastupa interese Europske unije** kao cjeline, a među njezinim zaduženjima su **predlaganje novih propisa i nadzor provedbe** postojećih propisa te politika EU-a. Sastavljena je od **28 povjerenika**, po jednog iz svake države članice, koji su na čelu općih uprava zaduženih za provođenje zajedničkih politika EU-a.

Europski parlament Europski parlament je institucija Europske unije koja **predstavlja građane država** članica EU-a. Parlament je **zakonodavac**, zajedno s Vijećem EU-a. Broj zastupnika, koji se od 1979. godine biraju izravnim glasovanjem u državama članicama, razmjern je udjelu stanovnika pojedine države u ukupnom broju stanovnika Unije. Lisabonskim ugovorom utvrđen je maksimalni broj zastupnika u Europskom parlamentu – 750 zastupnika + 1 predsjednik Europskog parlamenta.

Europsko vijeće Europsko vijeće je institucija EU-a koju čine **predsjednici država ili vlada država** članica EU-a, predsjednik Europskog vijeća (kojega bira samo Europsko vijeće na mandat od dvije i pol godine, uz mogućnost reizbora) i predsjednik Europske komisije. U radu Europskog vijeća sudjeluje i Visoki predstavnik Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku. Europsko vijeće sastaje se dvaput u šest mjeseci, a određuje političke ciljeve razvoja Unije i njezinih politika.

Vijeće Vijeće Europske unije Vijeće ministara Vijeće (često se spominje kao Vijeće Europske unije ili Vijeće ministara) **zastupa države članice**. Vijeće EU-a je **zakonodavac**, pri čemu radi zajedno s Europskim parlamentom. Članovi Vijeća su **ministri 28 država članica**, koji se sastaju ovisno o temi o kojoj se raspravlja: vanjski poslovi, poljoprivreda, industrija i slično. Vijeće zasjeda u različitim sastavima, među kojima su na primjer Vijeće za vanjske poslove te Vijeće za poljoprivredu i ribarstvo, ali djeluje kao jedinstvena institucija. U Vijeću svaka država članica raspolaže određenim brojem glasova, pri čemu države s većim brojem stanovnika imaju veći broj glasova, ali ne strogo proporcionalno, već je

raspodjela glasova više prilagođena državama s manjim brojem stanovnika.

Predsjedanje Vijećem rotira se svakih šest mjeseci između država članica, pri čemu država predsjedateljica usko surađuje i zajednički planira s drugim dvjema predsjedateljicama u okviru triju sukcesivnih predsjedanja (tzv. Trio). Iznimka je Vijeće za vanjske poslove, čiji je predsjedavajući Visoki predstavnik Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku.

Sud Europske unije

Sud Europske unije **jedini je ovlašten tumač prava EU-a**, a odlučuje o slučajevima koje podnose države članice, institucije Unije te pravne i fizičke osobe. On **omogućuje istovjetno tumačenje zakona Europske unije** na njezinu području putem tijesne suradnje s nacionalnim sudovima kroz prethodni postupak za tumačenje prava Unije. Sud se sastoji od po jednog suca iz svake države članice.

Europski revizorski sud

Europski revizorski sud **kontrolira prihode i rashode Unije** te dodjelu sredstava iz proračuna EU-a. Sud se sastoji od po jednoga suca revizora iz svake države članice.

Europski pučki pravobranitelj - ombudsman

Europski pučki pravobranitelj **istražuje pritužbe na nepravilan rad ustanova ili tijela Europske unije**. Svaki građanin Europske unije ili pravna osoba, koja ima prebivalište ili ured registriran u državi članici Europske unije, može se pritužiti pučkomu pravobranitelju.

Europski gospodarski i socijalni odbor i Odbor regija

Europski gospodarski i socijalni odbor i Odbor regija **dva su savjetodavna tijela Europske unije**. Europski gospodarski i socijalni odbor predstavlja interese različitih gospodarskih i socijalnih interesnih skupina (poslodavaca, zaposlenika, nevladinih udruga) i daje mišljenja drugim institucijama, najčešće u postupku donošenja novih propisa EU-a. Odbor regija sastoji se od predstavnika regionalnih i lokalnih vlasti te zastupa interese regija i jedinica lokalne samouprave na razini Unije u procesima stvaranja te u provedbi zajedničkih politika EU-a.

Donošenje **propisa** EU-a

U postupku donošenja propisa sudjeluju Europski parlament, Vijeće i Europska komisija. Nakon što **Komisija predloži** novi propis, **nacionalni parlamenti država članica EU-a** u roku od osam tjedana **daju mišljenje** o predloženoj propisu. Da bi u redovnom zakonodavnom postupku predloženi propis bio prihvaćen potrebno je da ga, u istome tekstu, uz tri čitanja, **prihvate Vijeće i Europski parlament**. Na taj način uređen je sustav kontrole i ravnoteže, čime se osigurava interes Europske unije kroz Komisiju koja izrađuje prijedlog propisa, interes država članica kroz očitovanje nacionalnih parlamenata te donošenje odluka u Vijeću, dok je interes građana osiguran putem Europskog parlamenta.

Više informacija možete pronaći na:

Službeni portal Europske unije

<http://europa.eu/>

Informacijska služba Europske unije Europe Direct

<http://europa.eu/europedirect/>

Portal za građane i poslovnu zajednicu Europske unije Tvoja Europa

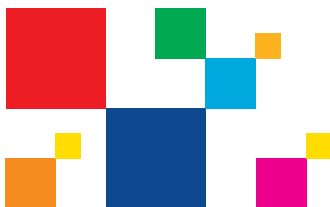
<http://europa.eu/youreurope/>

Predstavništvo Europske komisije u Hrvatskoj

<http://ec.europa.eu/croatia/>

Europski parlament/Ured za informiranje u Republici Hrvatskoj

<http://europarl.hr/>

HR, EU.

REPUBLIKA HRVATSKA

Nova članica
Europske unije
od 1. srpnja 2013.

REPUBLIC OF CROATIA

The new member
of the European Union
as of July 1, 2013

Ministarstvo vanjskih i europskih poslova
Trg Nikole Šubića Zrinskog 7-8, 10 000 Zagreb
Tel: (+385) 1 4569 964; faks: (+385) 1 4551 795
<http://www.mvep.hr/>
ISBN 978-953-7859-07-7
Zagreb, travanj 2014.

